

KATIONY WAPNIA, MAGNEZU, SODU, POTASU W WODACH DOMOWYCH KRAKOWA I Z SIECI WODOCIĄGOWYCH NA TERENIE POLSKI – OCENA POBRANIA Z WODĄ

Henryk Bartoń, Maria Fołta, Joanna Chłopicka
Zakład Bromatologii, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum

WSTĘP

Do prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka niezbędne są składniki mineralne. Wapń, magnez, sód i potas określone są makropierwiastkami ze względu na ilość w jakiej występują w organizmie. Głównym źródłem składników mineralnych dla ludzi jest pożywienie, w tym woda pitna.

CEL PRACY

Celem pracy było określenie w jakim stopniu domowa woda pitna mieszkańców Krakowa i południowej Polski (przebadana eksperymentalnie) oraz woda z sieci wodociągowych na terenie Polski mogą być źródłem wapnia, magnezu, sodu i potasu w diecie człowieka. Przeanalizowano potencjalne udziały wody pitnej w realizacji dziennego zapotrzebowania na te pierwiastki.

MATERIAL

- 138 próbek wody z sieci wodociągowych pobrane w mieszkaniach Krakowa, pobliskich miejscowości (Alwernia, Skawina, Wieliczka) oraz z innych rejonów Polski Południowej (Miasteczko Śląskie, miejscowości podtatrzańskie: Nowy Targ i Krościenko nad Dunajcem, tereny rolnicze w województwie podkarpackim), próbki przebadano eksperymentalnie.
- 200 wyników analiz wody wodociągowej z obszaru Polski (dane udostępnione na stronach internetowych lub otrzymane od przedsiębiorstw zajmujących się ujęciem i uzdatnianiem wody oraz dostarczaniem jej dla ludności)

METODY

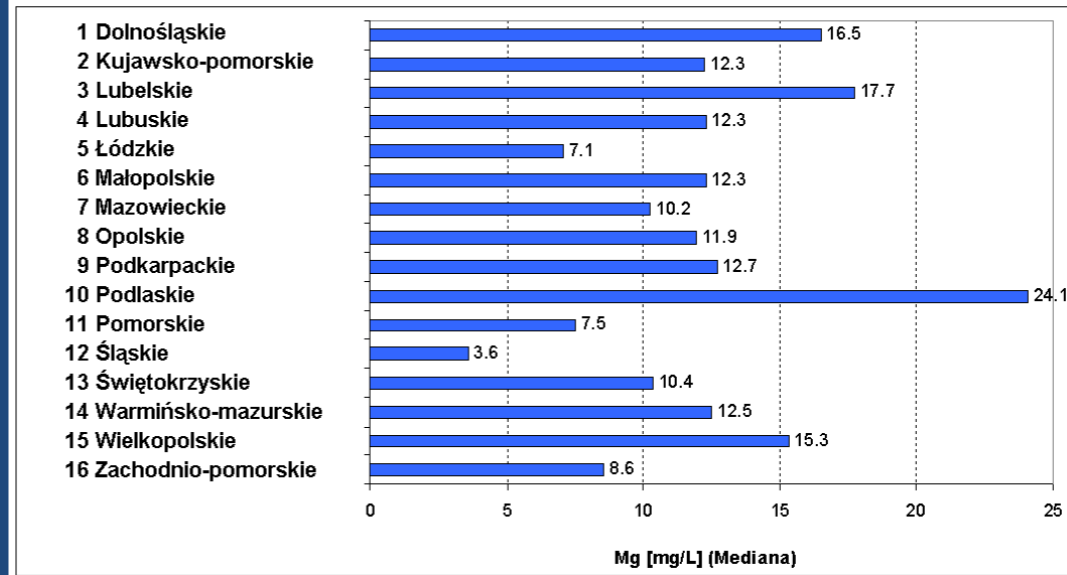
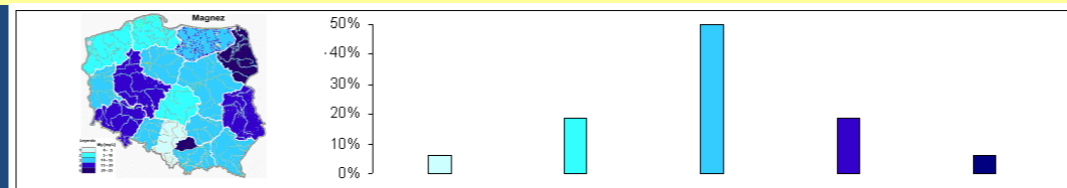
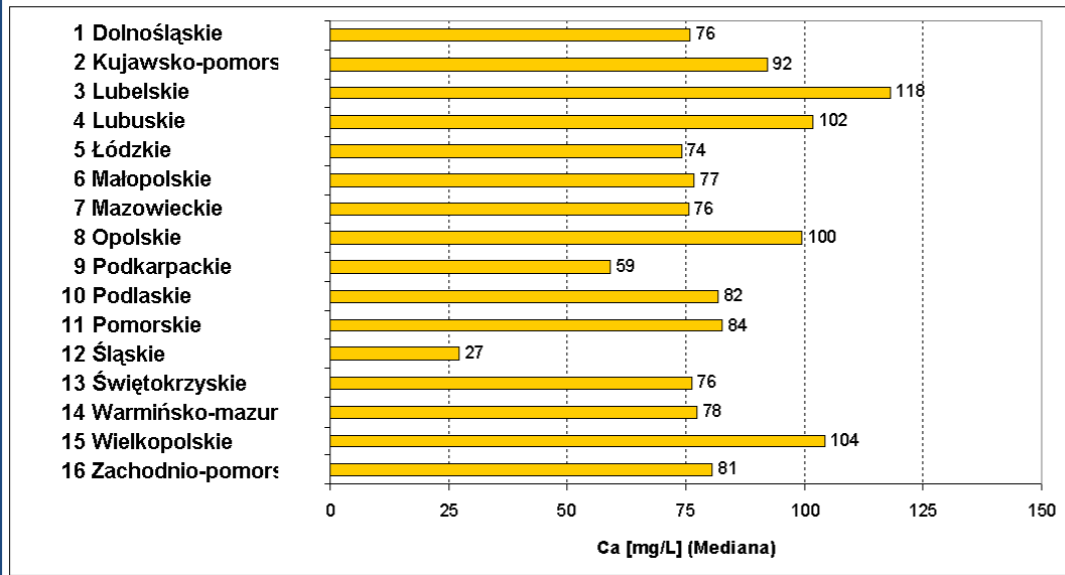
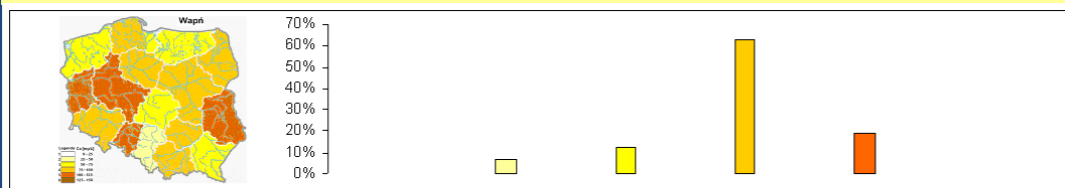
- stężenia Ca, Mg, Na, K oznaczono techniką płomieniową absorpcyjnej spektrometrii atomowej (AAS) (*Perkin Elmer 5100 ZL, USA*).
- dokładność i precyzję kontrolowano za pomocą materiału odniesienia SRM 1643d (Trace Elements in Water).
- wyniki opracowano przy użyciu programu statystycznego Statistica 5.1 (StatSoft).

WYNIKI

Tabela.1. Stężenia wapnia, magnezu, sodu i potasu w wodach domowych w Krakowie, w miejscowościach Polski południowo-wschodniej oraz w wodzie ze stacji uzdatniania wody w obszarze Polski

Pierwiastek [mg/L]	KRAKÓW (wody domowe)		POLSKA pld.-wsch. (wody domowe)		POLSKA (stacje uzdatniania wody)	
	Średnia±SD	Zakres	Średnia±SD	Zakres	Średnia±SD	Zakres
Wapń	70,5 ± 25,8	28,1 - 113,9	88,9 ± 40,5	17,0 - 252,8	82,2 ± 15,7	25,8 - 155,0
Magnez	10,3 ± 2,3	5,7 - 17,5	24,4 ± 17,6	4,8 - 100,0	12,4 ± 4,8	1,4 - 34,7
Sód	11,4 ± 3,6	3,8 - 24,7	38,8 ± 57,7	5,2 - 414,0	15,9 ± 7,8	3,5 - 70,4
Potas	4,1 ± 1,4	1,3 - 10,6	15,4 ± 44,9	0,6 - 314,4	2,7 ± 1,5	0,7-6,9

Rysunek 1. Stężenia wapnia i magnezu w wodach dostarczanych ludności przez stacje uzdatniania wody w obszarze województw Polski

Tabela 2. Przewidywany udział wody pitnej w realizacji norm na wapń i magnez w różnych grupach

Grupa/wiek	Wystarczająca obj. wody (AI) L/dz.	RDA mg/dz.		Wapń [mg/L]			Magnez [mg/L]		
		Ca	Mg	KRAKÓW 70,5	KRP 88,9	POLSKA 82,2	KRAKÓW 10,3	KRP 24,4	POLSKA 12,4
% RDA /kg m.c. (przekroczenie)									
Niemowlęta 0-0,5	0,100-0,190 [L/kg m.c.]	200	30	4-7*	4-8*	4-8*	3-7*	8-16*	4-8*
0,5-1	0,800-1,000	260	70	22-27**	27-34**	25-32**	12-15**	28-35**	14-18**
Realizacja zaleceń [% RDA / L]									
Dzieci 2-3	1,250	700	80	10	13	12	13	31	16
4-6	1,600	1000	130	7	9	8	8	19	10
7-9	1,750	1000	130	7	9	8	8	19	10
Chłopcy 10-12	2,100	1300	240	5	7	6	4	10	5
13-15	2,350	1300	410	5	7	6	3	6	3
16-18	2,500	1300	410	5	7	6	3	6	3
Dziewczęta 10-12	1,900	1300	240	5	7	6	4	10	5
13-15	1,950	1300	360	5	7	6	3	7	4
16-18	2,000	1300	360	5	7	6	3	7	4
Mężczyźni 19-30	2,500	1000	400	7	9	8	3	6	3
31-50	2,500	1000	420	7	9	8	2	6	3
51-65	2,500	1000	420	7	9	8	2	6	3
66-75	2,500	1200	420	6	7	7	2	6	3
>75	2,500	1200	420	6	7	7	2	6	3
Kobiety 19-30	2,000	1000	310	7	9	8	3	8	4
31-50	2,000	1000	320	7	9	8	3	8	4
51-65	2,000	1200	320	6	7	7	3	8	4
66-75	2,000	1200	320	6	7	7	3	8	4
>75	2,000	1200	320	6	7	7	3	8	4
Ciąża <19	2,300	1300	400	5	7	6	3	6	3
>19	2,300	1000	360	7	9	8	3	7	4
Laktacja <19	2,700	1300	360	5	7	6	3	7	4
>19	2,700	1000	320	7	9	8	3	8	4

WNIOSKI

Wody domowe dostarczane przez sieci wodociągowe w Krakowie i Polsce mogą mieć istotny udział w realizacji zapotrzebowania na wapń i magnez, szczególnie dla dzieci i młodzieży, natomiast w przypadku sodu i potasu udział jest marginalny.